Tednik

Glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva za Podravje

»Tednik« izhaja pod tem imenom od 24. novembra 1961 dalje po sklepu občinskih odborov SZDL Ptuj in Ormož. — Izdaja zavod »Ptujski tednik« Ptuj. Odgovorni urednik: Anton Bauman. — Uredništvo in uprava: Ptuj, Heroja Lacka 2. — Tel. 156. Številka tekočega računa: NB 524-3-72. — Tiska Časopisno podjetje Mariborski tisk Maribor. — Rokopisov ne vračamo. — Celoletna naročnina 20 ND, za inozemstvo 40 ND; v prodaji izvod 0,50 ND 50 SD.

Štev. 1 — Ptuj, 6. januarja 1967 — Cena: 0,50 ND, 50 SD — LETNIK XX

NENADNA SMRT BORISA KRAIGHERJA

BORIS KRAIGHER, PODPREDSEDNIK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA IN ČLAN PREDSEDSTVA CK ZKJ, SE JE V SREDO ZGODAJ ZJUTRAJ UBIL V PROMETNI NESREČI PRI SREMSKI MITROVICI ● SMRT VELIKEGA REVOLUCIONARJA IN SOUSTVARJALCA DRUŽBENE IN GOSPODARSKE REFORME JE BOLESTNO ODJEKNILA PO VSEJ JUGOSLAVIJI ● BORISA KRAIGHERJA BODO POKOPALI V LJUBLJANI

Član predsedstva CK ZKJ in podpredsednik zveznega izvršnega sveta Boris Kraigher se je smrtno ponesrečil v sredo ob dveh zjutraj na avtomobilski cesti Beograd — Zagreb blizu Sremske Mitrovice. Nesreča se je pripetila, ko je avtomobil, ki ga je vozil Boris Kraigher sam, zdrsnil na močno poledeneli cesti in se zaletel v bližnje drevo ob cesti. V nesreči je izgubil življenje tudi Kraigherjev starejši, 21-letni sin Janez, mlajši, 16-letni Marko, pa je bil ranjen. Podpredsednik Kraigher se je s sinovoma vračal v Beograd, potem ko je preživel novoletne praznike v Bohinju.

Novica o smrti Borisa Kraigherja se je že dopoldne razširila po vsej državi in bolestno pretresla vsakogar, ki je slišal zanjo. Vest o nesreči je v vseh vzbudila misel, da smo z Borisom Kraigherjem izgubili enega izmed glavnih tvorcev novega, boljšega in lepšo prihodnost obetajočega v našem gospodarstvu, izgubili smo doslednega revolucionarja, soustvarjalca družbene in gospodarske reforme in enega najbolj zavzetih borcev zanjo. Mnogi so primerjali to izgubo s smrtjo Borisa Kidriča.

POVSOD ŽALNE SVEČANOSTI

Ob smrti Borisa Kraigherja so imenovali državni in republiški odbor, ki sta poskrbela za pogrebne svečanosti. Borisa Kraigherja in njegovega sina Janeza so najprej prepeljali iz Sremske Mitrovice v Beograd, kjer so trupli upepelili. Žara s pepelom pokojnega Borisa Kraigherja je bila v četrtek na žalnem odru v zvezni skupščini, kjer so se poslovili od tragično umrlega podpredsednika ZIS delovni kolektivi in predstavniki družbenopolitičnih organizacij in tisočeri Beograjčanov. Zvečer so žaro s posebnim vlakom prepeljali v Ljubljano. Danes dopoldne so se od velikega pokojnika poslavljali predstavniki delovnih kolektivov in občanov Slovenije, ob 15. uri pa bodo posmrtne ostanke pokojnega Borisa Kraigherja pokopali z najvišjimi počastitvami v spominskem parku borcev in talcev na Žalah v Ljubljani.

Novica o smrti Borisa Kraigherja je še posebej hudo prizadela delovne kolektive in občane Maribora. Boris Kraigher je bil namreč poslanec v gospodarskem zboru zvezne skupščine za Maribor in štiri koroške občine, gospodarstveniki severovzhodne Slovenije pa so se z njim srečevali, podobno kot drugi gospodarstveniki v Sloveniji, ob številnih priložnostih, kadar je tekla beseda o reformi in njenem uresničevanju. Maribor in severovzhodna Slovenija sta pogosto pozdravljala Borisa Kraigherja, ko je prihajal v te kraje še kot predsednik izvršnega sveta Slovenije.

Zato so se že prvi dan, ko so izvedeli za smrt Borisa Kraigherja, zbrali mnogi kolektivi k žalnim svečanostim, žalne seje so imeli tudi odborniki občinske skupščine Maribora in Lenarta v Slovenskih goricah, saj je bil Boris Kraigher doma iz te občine.

ŽIVLJENJSKA POT BORISA KRAIGHERJA

Boris Kraigher je bil ena od osrednjih osebnosti v našem novejšem dogajanju. Rodil se je leta 1914 v Gradišču. Kot študent na gradbeni fakulteti v Ljubljani je kmalu postal eden od voditeljev naprednega gibanja. Dvajset let star je postal član KPJ. Konec leta 1934 so ga aretirali in obsodili na dve leti zapora, ki jih je prebil v Sremski Mitrovici. Ko je prišel na prostost, je kot gradbeni tehnik in komunist aktivno delal dalje. Leta 1939 je postal član CK KP Slovenije, med okupacijo je najprej aktivno pripravljal oboroženo vstajo, bil nato kot ilegalec v Ljubljani na čelu ljudskega odpora v vsej ljubljanski pokrajini, pobegnil je iz koncentracijskega taborišča Gonnars v Italiji, kamor so ga okupatorji zaprli maja 1942, junija 1943 pa je bil imenovan za komisarja glavnega štaba slovenskih partizanskih enot. V začetku jeseni 1944 je postal sekretar PK KP Slovenije za Slovensko primorje in bil na tej dolžnosti do konca vojne. Po osvoboditvi je delal v Trstu, od leta 1946 do 1953 je bil minister za notranje zadeve LR Slovenije in nato deset let predsednik republiškega izvršnega sveta. Leta 1943 je bil izvoljen za člana prvega slovenskega narodnoosvobodilnega sveta, istega leta za člana AVNOJ, na vseh povojnih volitvah pa je bil izvoljen za poslanca zvezne in republiške skupščine.

Od julija 1963 je bil Boris Kraigher podpredsednik zveznega izvršnega sveta, po VIII. kongresu ZKJ pa član izvršnega komiteja CK ZKJ.

NADALJEVATI NJEGOVO DELO

Ob smrti Borisa Kraigherja so izrazili sožalje zveznemu izvršnemu svetu in CK ZKJ vodilni predstavniki vseh jugoslovanskih republik in najvidnejši jugoslovanski voditelji. Tako so izrazili svoje sožalje med prvimi predsednik republike Tito, Edvard Kardelj, Koča Popovič.

O pokojniku so dejali:

TITO: Izgubili smo enega od najvidnejših soborcev in tovarišev, ki je pri opravljanju vseh odgovornih dolžnosti z doslednostjo revolucionarja izgoreval v delu in nesebično prispeval vse svoje sile in sposobnosti v prid našim narodom in napredku naše socialistične skupnosti.

MIHA MARINKO: V obdobju izvajanja gospodarske in družbene reforme pomeni njegova smrt neprecenljivo izgubo, obenem pa obveznost, da bomo vztrajno in dosledno, kakor je bilo lastno Borisu Kraigherju, nadaljevali njegovo delo.

PETAR STAMBOLIČ: Boris Kraigher je umrl v trenutku, ko je bil svoji domovini neizmerno potreben.

Na kraju nesreče — Razbit avtomobil, v katerem sta se smrtno ponesrečila podpredsednik ZIS Boris Kraigher in njegov sin Janez. (Telefoto Tanjug)

TE DNI PO SVETU

NA PRAGU NOVEGA LETA 1967

Stari problemi so ostali

Novoletni prazniki so za nami. Če smo Jugoslovani v treh dela prostih dneh malce pozabili tegobe ožje in širše narave in se poveselili, se je svet vrtel naprej po poti, ki so mu jo utrli dogodki prejšnjih let.

Dejstvo je, da si ob novem letu želimo sreče, zdravja in svetovnega miru. Brez miru na svetu ni niti prvega niti drugega. Zato ni nič čudnega, da so bile naše misli ob teh praznikih v Vietnamu, pri prizadevanjih za trajnejše premirje in slednjič za mirovna pogajanja med prizadetimi brez vsakršnih pogojev.

Žal so ostali vsi poizkusi, da bi najprej kratko božično in nato kratko novoletno premirje izkoristili za daljšo prekinitev sovražnosti in za razgovore, zaman. Američani so, kot izjavljajo v severnovietnamski prestolnici Hanoju, kršili premirje in s tem pokazali, da je vojaški duh v vietnamski vojni povsem spodrinil diplomatskega in spremenil vietnamsko vojno kljub nekaterim nasprotnim izjavam ameriških diplomatov v dokončen vojaški obračun.

Nič čudnega ni, če leté očitki na ameriško dvoreznost tudi s strani njenih zaveznikov. Ameriška vlada je nekako zadolžila glavnega tajnika OZN, naj posreduje v vietnamski vojni. Kot je znano, je U Tant prav zaradi teh izjav tudi privolil v to, da bo še naslednjih pet let glavni tajnik. Tik pred novim letom je zato tudi naslovil posebno poslanico na vse tiste, ki lahko »vplivajo na skladnejše mednarodne odnose«.

»Prepričan sem, da s ponovnim pozivom na hiter konec vietnamske vojne izražam zaskrbljenost vse večjega števila narodov sveta, ki jih zelo vznemirjata nepopisna beda in hudo tveganje, ki ju prinaša ta spopad,« je med drugim rečeno v poslanici.

U Tant je tudi opozoril Organizacijo združenih narodov, naj opozori voditelje in narode sveta na hude probleme, katerih rešitev zavlačujejo, medtem ko vojna zamračuje obzorje. Omenil je tudi, kako nujno je mednarodno sodelovanje. »Noben narod, naj je še tako močan in bogat, ne zadošča ves samemu sebi,« je rečeno v poslanici. »Medsebojna odvisnost je dejavnik življenskega pomena v našem svetu. S strpnostjo in medsebojnim razumevanjem moremo položiti temelje trajnega miru.«

Tega prepričanja so vsi miroljubni ljudje na vsem svetu. Žal pa ga ne dele vedno njihovi voditelji in še posebej ne bojeviti vojaški krogi. Zato je očitno, da napetost v Aziji zaradi ameriške agresije ni popustila. V Evropi se sicer po razmeroma zmernejši izjavi zahodnonemškega kanclerja Kiesingerja o namenih velike koalicijske krščansko-demokratsko-socialnodemokratske vlade čuti rahlo drugačen veter, ki ga še posebno prijetno izpopolnjuje razširjeno francosko-sovjetsko in italijansko-sovjetsko sodelovanje, kateremu se namerava pridružiti tudi Britanija. Žal pa se sovjetsko-kitajski odnosi zaradi stalinistične linije Mao Ce Tunga in nosilcev »kulturne revolucije« le še bolj zaostrujejo in vzbujajo do neke mere tudi trenja znotraj komunističnih strank in delavskega gibanja, če ga jemljemo kot svetovno celoto.

Drugi dogodki

Novica, da je v prometni nesreči tako tragično preminil podpredsednik zveznega izvršnega sveta in član predsedstva centralnega komiteja ZKJ Boris Kraigher, je na pragu novega leta žalostno odjeknila med jugoslovanskim ljudstvom in med prijateljskimi državami ter potisnila druga dogajanja v ozadje.

In vendar nismo mogli mirno sprejemati vesti, da so Američani okrepili bombne napade na severnovietnamska mesta in napade na jugu. Urednik New York Timesa Salisbury je te dni tudi objavil reportaže iz severnovietnamske prestolnice in razgovore z meščani, v katerih je dokaj pretresljivo zanikal uradne trditve Washingtona, da bombardirajo samo »vojaške objekte«. Med drugim omenja, da so povsem zravnali z zemljo številne stanovanjske bloke...

V Sudanu so te dni doživljali poizkus državnega udara. Nekateri namigujejo, češ da je udar »pripravila sama vlada premiera Sadika el Mahdija, da bi lahko izvajala represalije nad političnimi nasprotniki«.

V Madridu sta dva neznanca s streli iz revolverja ubila nekdanjega glavnega tajnika alžirske fronte nacionalne osvoboditve Mohameda Kiderja, ko se je sprehajal po ulici z ženo in sorodniki. Kot je znano, je Kiderja obsodilo revolucionarno sodišče v aprilu leta 1965 na smrt, ker je svoj čas sodeloval pri organiziranju upora v Kabiliji proti sedanji vladi predsednika Bumediena. Očitali so mu tudi, da je odnesel v Švico več kot enajst milijonov dolarjev iz blagajne osvobodilne fronte.

Kdo je morilec, trenutno še ni znano.

Za razmere v ZDA je dokaj zanimiva tudi smrt Jacka Rubyja, morilca Kennedyjevega morilca Oswalda Leeja. Znano je, da ga je dallaško sodišče svojčas obsodilo na smrt na električnem stolu, vendar je prizivno sodišče pozneje na njegovo pritožbo sklenilo, da bo ponoven proces sredi februarja v dvesto kilometrov oddaljenem mestu Wichita Falls, da bi tako »odstranili lokalen vpliv«.

Tega procesa ne bo, z Rubyjevo smrtjo pa je odšla v grob tudi skrivnost o tem, ali je bil sam član zarote proti Kennedyju in ali je taka zarota sploh obstajala. Ruby je umrl za rakom. Ko so ga pripeljali iz dallaške ječe v bolnišnico, so najprej sodili, da boleha za pljučnico, pozneje pa so odkrili zadnjo stopnjo raka. Seveda se bo marsikdo ob tem spet zamislil, toda človeka, ki bi morda lahko odkril pravo podobo Kennedyjevega umora, ni več.

Tik pred novim letom je svetovni tisk obširno pisal o najnovejši knjigi o Kennedyju, ki naj bi izšla v ZDA in bi jo pozneje natisnili tudi nekateri evropski časopisi. Žena pokojnega Kennedyja Jacqueline si je tik pred izidom prizadevala, da bi iz knjige odstranili kakih tri tisoč vrstic, ki se dotikajo predvsem ur, ko je dotedanji podpredsednik Johnson prevzel predsedniško dolžnost. Vrstice odkrivajo nekatera dejanja, ki bi jih ameriška javnost gotovo ne odobravala, če bi zagledale luč sveta. Seveda so podjetni časnikarji izvedeli za bistvo teh vrstic, tako da so znane tudi brez objave.

Rubyjeva smrt bo verjetno sprožila nov val ugibanj, ki jih je bilo že doslej dovolj.

OBVESTILO KOLPORTERJEM

Kolporterje in druge prodajalce našega lista opozarjamo, da je nova cena našega lista v prodaji 0,50 Ndin (50 starih dinarjev) v veljavi od prve številke letnika 1967 dalje. Naročnina rednih naročnikov je ostala na dosedanji višini.

Uprava

PG 542/1970

Ptuj se pripravlja na kurentovanje 5. febr. 1967

V soboto, 7. januarja razgovor z novinarji

S ptujskim kurentovanjem bo seznanjen tudi avstrijski tisk

V soboto, 7. januarja 1967, dopoldne bo seznanil prireditveni odbor Zavoda za folklorne prireditve v Ptuju zbrane predstavnike tiska, radia in televizije iz Slovenije in sosednje Hrvatske o podrobnostih letošnjega kurentovanja. To bo letos kmalu, in sicer 5. februarja — v nedeljo, prav verjetno v lepem sončnem dnevu in ob ugodnih pogojih na cestah, da bo lahko prispelo v Ptuj tudi tokrat ogromno ljudi od blizu in daleč.

Prireditveni odbor se je prepričal ob vseh prejšnjih kurentovanjih, da so tisk, radio in televizija mnogo pomagali Ptuju s pravočasno propagando za vsakoletno kurentovanje. Zelo enaka tiskovna konferenca predstavnikov Zavoda za folklorne prireditve v Ptuju s predstavniki tiska, radia in televizije iz sosedne Avstrije.

VJ

Kurenti so vedno najzanimivejši

so koristili tudi kolektivi, turistična društva, avtobusna podjetja in gostinska podjetja z organiziranjem skupinskih izletov v Ptuj na kurentovanje. Vse, kar je služilo obveščanju javnosti ob tej ptujski prireditvi, je znalo vzbuditi pri prebivalstvu naših in sosednih krajev zanimanje za kurentovanje. Zlasti televizija iz Ljubljane, Zagreba in Graza je pokazala ob lanskem kurentovanju vso vnemo in prizadevanost, da bi zvedelo za ptujsko kurentovanje čimveč ljudstva. Zlasti ljubljanski televizijski prenos je bil močna reklama za Ptuj.

Tiskovna konferenca odbora zavoda za folklorne prireditve v Ptuju, ki bo v soboto, 7. januarja 1967, ob 10. uri v hotelu »Petovio« Ptuj, bo omogočila predstavnikom tiska, radia in televizije iz Slovenije in Hrvatske, da bodo imeli pravo sliko o letošnjem programu prireditev in da bodo tako tudi lažje po svojih sredstvih za informiranje javnosti to storili.

Prihodnjo soboto, 14. januarja 1967, bi naj bila v Grazu

V Londonu je klub, katerega člani živijo v starih hišah in gradovih. Pogoj za članstvo v tem klubu je tudi, da nima član v stanovanju ničesar, kar je bilo iznajdeno po XV. stoletju. Leta 1960 sta bila bila izključena dva člana, ker sta imela v stanovanju telefon.

—

V Limi (Peru) je znesla kokoš leghorn 253 gramov težko jajce. To je najbrž najtežje kokošje jajce na svetu.

Skrb za zdravje v Ormožu

Manjka zdravnikov splošne prakse (na 4000 prebivalcev en zdravnik) — Slabi delovni pogoji vzrok številnih obolenj — Otroci bi morali imeti svojo šolsko ambulanto — Preventivnim akcijam več poudarka.

Na Tednikova vprašanja odgovarjata dr. Franc Antolič in dr. Milan Ivanovič.

Ali zdravstveni prostori v Ormožu zadoščajo potrebam?

Do leta 1963 se je čutilo močno pomanjkanje prostorov in strokovnega kadra. Z otvoritvijo paviljona v letu 1963 je pomanjkanje vsaj delno rešeno. Potrebovali bi še en tak paviljon za prostore, ki jih potrebuje zobna ambulanta, za higienско postajo, protituberkulozni dispanzer in prostore za družbeno udejstvovanje. Za 20.000 ljudi ormoškega območja ti prostori ne zadoščajo.

Ali je dovolj strokovnega kadra?

Predvsem manjka zdravnikov splošne prakse. Teh je le pet. Tako pride na vsakega zdravnika 4000 ljudi, kar je očitno preveč. Na razpisana prosta mesta se zdravniki ne javijo, ker nočejo službovati na deželi. Vsak se hoče zaposliti le v mestu, kajti delo na terenu je res zahtevno in naporno. Zdravstvenega delavca ovirajo pri obiskih slabe ceste, hribovit teren, nočna služba... Ne moremo jim nuditi niti primernega stanovanja. Zaradi težkih delovnih pogojev pa pri plačah ni večje razlike. Prostega časa nimajo kje izkoriščati. Odhajajo raje v večja mesta. Prosta delovna mesta bomo zasedli z našimi štipendisti iz naših krajev, ki bodo težje pogoje dela lažje prenašali. En štipendist je že končal, trije pa so še na oddelku za splošno medicino. V bližnji prihodnosti bo tako potreba po kadru urejena. V zobozdravstvu trenutno kadra ne primanjkuje.

Kaj menite o finansiranju zdravstvene dejavnosti?

Vprašanje prostora in kadra bo rešeno, če bomo izhajali iz potreb na število ljudi, ki išče pri nas zdravniško pomoč, ne pa iz kakih skladov se ustvarijo sredstva v socialnem zavarovanju. Pri nas je večji del kmečkih zavarovancev, ki živijo v takih razmerah, da jim finančne možnosti ne dopuščajo rednega zdravljenja. Toda gledati moramo na zdravje revnih in bolje situiranih. Zdravje je le eno. Minimalno zdravstveno pomoč moramo nuditi ne glede na to, kdo jo plača. Dolžni smo poskrbeti za človeka ne glede na to, koliko lahko plača. Kot kaže, bo na novo organizirana zdravstvena služba to vprašanje v primernem razumevanju delno rešila. Zato je ustanovljena v Mariboru v okviru reorganizacije zdravstvene službe večja medicinska skupnost, ki bo urejevala zdravstvene potrebe za vse območje mariborskega okraja. Skrb za ljudi naj bo enaka, kjerkoli že so.

So zdravstveni prostori opremljeni z zadovoljivo aparaturo?

Občinska skupščina in socialno zavarovanje sta pokazali razumevanje in opremili ambulanto, vendar še v bodoče računamo na njuno pomoč, kajti rabimo še vrsto aparatur.

Kakšno je stanje v zobozdravstvu?

V zobozdravstvu smo dosegli velik napredek. Po 1963. letu se je stanje bistveno izboljšalo. Število zdravnikov se je povečalo od ena na štiri. Zobna ambulanta je sodobno opremljena.

Kako se zdravijo šolski otroci?

Želeli bi imeti šolsko ambulanto z enim zdravnikom. Sedaj pregledujemo šolarje po razredih. Že statistični podatki nas silijo k večji pozornosti do šolskega otroka.

Kako je zdravstveno stanje občanov in kaj vpliva nanj?

Z zdravstvenim stanjem občanov nismo zadovoljni. Podjetja in zavodi ne morejo nuditi delavcem zadovoljivih pogojev dela kot na primer v večjih mestih, kjer je ekonomska baza bolj razvita. Večina se jih leto in zimo vozi tudi po petnajst kilometrov daleč na delo, ker povsod ni urejena zaščita pri delu. Mnogi delajo tudi v zimskem času na prostem. Seveda je v tako težkih razmerah obolelost nujno velika. Zelo pogosta so prehladna obolenja dihal... Ker se uvaja mehanizacija v podjetja in na zasebne kmetije, je poškodb vedno več.

Kako uspevajo preventivne akcije?

Čeprav so dražje, ker zajamejo večje število ljudi, bi jim morali dati več poudarka. Zaščito otrok, posvetovalnice, kontrolo bolnikov, nosečnic in drugih bi morali še okrepiti.

Kako skrbite po napornem delu za oddih in razvedrilo za zdravstveno osebje?

Trenutno nimamo prostora, kjer bi lahko prebili prosti čas. Močno si želimo, da bi uredili vsaj kako igrišče za odbojko, košarko, namizni tenis... V bodoče upamo, da bomo to dosegli. Prostega časa ne moremo izkoriščati niti za šport niti za kulturo ali kako drugo dejavnost.

ZR

Bilo je živahno in veselo in tako lepo naj ostane

Za letošnje novoletne praznike moramo zapisati, da so minili v že udomačenem dobrosrčju. Marsikdo je stisnil roko sorodniku, sodelavcu, prijatelju in znancu, marsikatera mlada, pa tudi okorna roka je napisala krajšo ali daljšo čestitko z najboljšimi željami, ki so potovale z letali, vlaki, avtobusi, poštnimi avtomobili križem po svetu, marsikateri obraz se je nasmehnil ob prijetnem presenečenju, ko mu je prinesel pismonoša čestitko iz daljnega kraja od prijetnih ljudi, ki so mu želeli v novem letu mnogo sreče. Sto in sto načinov so si ljudje izmislili, da bi prijetno presenetili svoje drage za novo leto 1967.

Takega živ-žava, kot je bil pred novim letom, si tudi ptujski trgovski uslužbenci vedno želijo. Vse trgovine so bile polne in vsi so kupovali, same dobre stvari, ne glede na to, koliko so stale. Pri darilih so ljudje širokogrudni. Iz dneva v dan je bilo več ljudi in Ptuj je občutil, kako se je praznila blagajna v banki in v podjetjih in kako so ljudje dobivali zaslužek pred novim letom.

Na cestah je bilo vedno več vozil. Na križiščih je bilo vedno več okrašenih smrek. V izložbah pravo razkošje domiselnih izložbenih aranžerjev in povsod napis »Srečno novo leto«. Tudi na trgu so bile vse ženske, vsi prodajalci in kupci prijaznejši in tudi skromne ženice s podeželja so dodale k vsemu še nekaj za srečno novo leto. Podjetja, ki so imela pred prazniki več dela, kot »Petovia«, kletarski obrat »Slovenske gorice«, »Povrtnina«, »Kombinat«, »Perutnina« in drugi, ki so dobavljali svojim odjemalcem na veliko in na malo, so ugotovila pri svojih zaposlenih toliko vneme, da so včasih pozabili, kdaj jim je minil delovni čas in so kar nadaljevali. Za novo leto naj bo vsega dovolj, naj dobijo čimprej in naj vidijo, kako cenimo naročnike in odjemalce. Tudi drugače je tako in vendar je sedaj bilo k temu še več novoletne vneme.

V tisku, po radiju in televiziji je bilo ogromno čestitk in najboljših želja. Dobrosrčnost, zaupanje v lepe dni leta 1967, optimizem za vse in najboljše želje soljudem so le potrdile, da živi v ljudeh globoka plemenitost, ki jo je včasih zasenčil krut vsakdanji življenjski boj, ko se vedno ni mogoče nasmejati, ko ne gredo vedno zlahka usta v nasmeh, ko se je potrebno spopasti s skrbmi in težavami, ko se zdi, da sonce ni tako toplo, da nebo ni tako modro in da vse okrog vas ni tako živahno in prijetno. In tudi to mine in zopet zasije sonce, zopet je vse prijetno, nasmejano in prisrčno.

Prazrični dnevi so mimo. Vsi marljivi so zopet prijeli za delo.

(Konec na 3. strani)

Kolektiv Kreditne banke jih je obdaril

Prijetno presenečenje za novo leto

Tudi »Drava« kot patron se jih je spomnila

Osnovna šola v Vitomarcih, skromna po svojem starinskem in dosluženem poslopju, s šestimi razredi in šestimi učitelji ter sedmimi oddelki, bogata po 187 otrokih iz osmih krajev in visoka po svoji legi na prijetnem slovenjegoriškem hribu, ob novem letu ni bila navajena posebnih pozornosti iz Ptuja. Ker v tem ni osamljena, ni mogla drugo kot biti vesela svojih otrok in vsega, kar jim ostane za skupno delo in uspehe.

Letošnje pričakovanje novoletnih praznikov pa je bilo lepše. Tokrat niso bili osamljeni. Spomnil se jih je njihov patron gradbeno podjetje »Drava« Ptuj z denarnim darilom, potem pa tudi delovna skupnost Kreditne banke iz Ptuja, ki jim je podarila nov televizor Televox Niš skupno s stabilizatorjem in anteno.

Vsem, dvema učiteljicama in nekaj otrokom, ki so čakali v šoli 31. decembra iz Ptuja iz Kreditne banke po telefonu napovedane predstavnike kolektiva, so od veselja in presenečenja še posebno živahno zasijale oči, ko so zagledali v merkurjevem dostavnem avtomobilu televizor z vsem priborom in ko so ga dvignili prisotni iz vozila ter ga prenesli v razred.

Po nagovoru predstavnikov banke je nekaj otrok prikazalo pod vodstvom učiteljice Marije Mislovič dva pravljična prizorčka, učiteljica Anica Kostanjevec pa se je zahvalila v imenu učiteljskega kolektiva in v imenu učencev ter staršev kolektivu Kreditne banke Ptuj za lepo novoletno darilo. Končno so še obdarili otroci direktorja banke Viktorja Cvirna in predstavnika samoupravnih organov banke Pavla Budja in Albina Drevenška s šopki.

Med šolo v Vitomarcih ter med »Dravo« in »Kreditno banko Ptuj« je sedaj spletena trdna vez, ki jo v Vitomarcih zelo cenijo.

V. J.

Po izročitvi televizorja v Vitomarcih

XXXVI

Odlomki iz življenja heroja

Zadnja huda vest, ki so jo sporočili komisarju Tomažu v štab II. grupe odredov na Dobrovlje, je bila, da so vermani ubili na Smrekovcu Jožeta Letonjo-Kmeta, sekretarja savinjskega okrožja, slavnega partizanskega komandanta iz leta 1941, ki je vodil napad na Šoštanj. Neprecenljive izgube, ki jih doživlja osvobodilno gibanje iz dneva v dan bo težko nadomestiti.

Tomaž je slednjič dočakal dneve, ki si jih je posebno želel, dneve, ko so se na Tolstem vrhu na Dobrovljah zbirali partizani štajerskih enot, da bi jih po prihodu II. grupe na novo razporedili. Med 7. in 10. septembrom 1942 se je na Tolstem vrhu med stoletnimi goščavami zbralo nad polovico štajerskih partizanov. V gozdu blizu studenca so si postavili šotore. Seznam zbranih je shranil Tomaž v steklenico in jo zakopal. Po osvoboditvi jo je srečno našel in je danes dragocena zgodovinska priča, katere enote so se zbrale in katere niso mogle na cilj. Manjkali so Kranjčevi s Pohorja, ki so si tiste dni nadeli ime Pohorski bataljon. Manjkali so partizani s Kozjanskega in Moravškega, Ruška in Šaleška četa.

Komandant Stane je pred zborom prečital štiri odredbe o formiranju štirih partizanskih odredov II. grupe: savinjskega, moravškega, kozjanskega in pohorskega. Savinjski odred sta vodila komandant Janko Sekirnik-Simon in politkomisar Franc Poh-Izak. Moravškega sta vodila komandant Franc Poglajen-Kranj in komisar Jože Berkopec-Mišljen. V kozjanskem odredu so imenovali za komandanta Franca Mazovca-Risto in komisarja Jožeta Babiča-Vojteha. Pohorski odred naj bi sam imenoval svoje poveljstvo.

Po razglasitvi nove razporeditve štajerskih enot je zbranim partizanom govoril komisar II. grupe Tomaž. Kakor vedno je njegov govor navdušil, vzbudil je v njih globoka čustva domovinske ljubezni in ljubezni do velike ideje bratstva med narodi in ljudmi, za katerega se bojuje partizanska vojska.

Po govoru so zapeli, pojedli popotnico in kolone borcev so korakale mimo članov štaba II. grupe odredov. Tomaž je gledal v ponosne, za boj pripravljene tovariše, ki so korakali mimo njega v dolino, katero je objemal večerni mrak. V štabnem taboru II. grupe je utihnila pesem in glasna beseda.

Po razformiranju štajerskih partizanskih enot na Dobrovljah so ostali v štabu II. grupe komandanta Marok in Silas ter komisar Bor in tehnik Ciril.

Tomaža je čakalo novo, odgovorno delo. V štabu so urejali kurirske zveze z novimi enotami, da bo lahko štab spremljal delovanje partizanov in jim dajal navodila in ukaze.

Posebno se je Tomaž ukvarjal z urejanjem obveščevalne službe, saj je bilo od dobrih obveščevalcev močno odvisno, kako bodo partizani zmagovali. Potrebno je zvedeti čimveč podrobnosti o načrtih sovražnika, o moči njegovih postojank!

Živo se je Tomaž zanimal za partizanski tisk, da bi opravil tisk čim večje poslanstvo! Ljudstvo na Štajerskem je preplašeno zaradi strašnega nasilja okupatorja! Ta strah lahko odvrne prebivalce od vojske, ki se bojuje za ljudstvo, za njegovo nacionalno in socialno osvoboditev. Potrebno je natisniti lepake, ki bodo pokazali, kaj so partizani, ki bodo položili ljudstvu na srce veliko odgovornost vzdrževati partizansko armado, pa čeprav za ceno lastnega življenja. V teh hudih dneh izgube svobode, v teh dneh strašnega fašističnega nasilja je potrebno zatajiti samega sebe in misliti na veliko skupno stvar našega naroda — na boj za obstanek, na boj za lepšo bodočnost!

S tehnikom Cirilom je koval načrte, kaj bodo natisnili, kako bodo spregovorili ljudstvu v pisani besedi, v letakih, v partizanskih časopisih. Skrbno so sestavljali besedila za letake. Septembra so izdali letak z naslovom: SLOVENSKI KMET, SKRIJ SVOJE PRIDELKE PRED FAŠISTIČNIMI ROPARJI! S svojo vsebino je opozarjal, da preživlja sovražnik zadnje vzdihljaje, zato hoče iztisniti iz slovenskega kmeta čimveč pridelkov, da bi se nahranila lačna nemška vojska na sovjetski fronti. Dolžnost slovenskega kmeta je, da ne hrani tujca, ampak svojo vojsko, ki se bojuje za svobodo naroda.

Letak so natisnili v več tisoč izvodih in ga razpečali med aktiviste OF. Ti pa so ga raznesli med prebivalce.

Tehnika ni nato mirovala. Natisnila je novi letak z naslovom: KDO SMO PARTIZANI IN KAJ HOČEMO. V njem so čitali, da kliče Osvobodilna fronta na upor, kakor so nekoč za Matija Gubca klicali od vasi do vasi: Le vkup, le vkup uboga gmajna! Partizani se bojujejo za svobodo, napadajo sovražnika po vsej domovini, osvobajajo kraje, rušijo železnice, ceste in mostove, po katerih prevaža sovražnik svoje vojaštvo in vojaško blago. Partizani so obljubili, da ne bodo odložili puške, dokler tujec — Nemec, Italijan in Madžar ne bodo pregnani z naše grude, dokler naša domovina ne bo združena in svobodna, dokler naš narod ne bo sam odločal o svoji usodi in si prosto volil vero in postave. Partizani se bojujejo tudi proti domačim sovražnikom, ki so se vdinjali tujcu, da bi oblast ne prevzelo ljudstvo, ampak stari oblastniki, ki se v tujini boje za svoje stolčke. Njihov vojskovodja v domovini je Draža Mihajlovič. Njegovi vojaki so četniki, ki jih oborožuje sovražnik, da streljajo na nas. Ljudstvo imenuje sovražno družbo, ki se je vdinjala okupatorju — bela garda. Bela garda izroča naše ljudi tujemu rablju in tudi sama jih pobija. Partizani bodo premagali ob. sovražnika, domače izdajalce in tujce. Po vojni bo ljudstvo prevzelo oblast. Uresničila se bo prava ljudska demokracija. Vsi jugoslovanski narodi bodo imeli enake pravice. Mi delavci in kmetje, ki ustvarjamo vse dobrine sveta, bomo odločali, kdo bo vladal. Ljudstvo naj se trdno oklene svoje vodnice Osvobodilne fronte in svoje partizanske vojske!

Tomaž je spremljal poročila, ki so jih prinašali kurirji o partizanskih spopadih. Vse enote so pridno napadale, Ruška četa, partizanska skupina iz Zg. Bistrice in Sp. Polskave, Pohorski bataljon, partizani v Zgornji Savinjski dolini in drugod. Da bi Nemci uničili naraščajočo moč partizanskih enot in politične delavce OF, so reorganizirali svoja operacijska področja. V Zgornji Savinjski dolini je bilo operacijsko področje A z enotami vermanov. Pod operacijsko področje B je spadal vzhodni del celjskega okrožja in del mariborskega. Imel je bataljon policijskega polka, vod protitankovskih topov in dve četi vermanov. Trboveljsko in brežiško področje je zajemalo operacijsko področje C z bataljonom policijskega polka. Nemci so hoteli onemogočiti pomoč partizanom tudi z zapiranjem varovancev, to je politično nezanesljivih Štajercev v delovna taborišča v Strnišču za gradnjo tovarne aluminija, na Teznem za gradnjo tovarne letal in na Mariborski otok za gradnjo hidroelektrarne.

Septembra je zabeležil Tomaž, da šteje II. grupa odredov 258 partizanov. V primerjavi z nemškimi vojaškimi silami in njihovo oborožitvijo, je bila partizanska vojaška moč majhna. Vendar je štab II. grupe odredov po vseh izkušnjah partizanskega boja predvideval velike uspehe, predvideval pa je tudi, da se bodo partizanske enote na spomlad leta 1943 številčno močno okrepile.

V začetku oktobra se je pridružila Pohorskemu bataljonu Šaleška četa. Bataljon je delal okupatorju velike preglavice. Okupator je menil, da bo s terorjem, s streljanjem talcev le prisilil pogumni narod k večji pokorščini.

Strašna vest, da je okupator 2. oktobra 1942 ustrelil na dvorišču sodnih zaporov v Mariboru 143 talcev, je prišla kmalu v štab II. grupe odredov. Na lepaku, ki so ga dobili, je čital Tomaž tudi imena znanih Ptujčanov. Nekatere je poznal iz let, ko je hodil med delavce pri ptujskem kulturno prosvetnem društvu Svoboda. Zvedel je tudi o novih množičnih aretacijah in se zavedal, da bo okupatorjevo nasilje spet zavrlo polet osvobodilnega gibanja. Toda partizani ne smejo odnehati! Po nemškem nasilju morajo z aktivnostjo še bolj trdno na delo. Partizanski tisk naj dviga ljudski pogum, potreben v teh hudih dneh!

V. R.

(Dalje prihodnjič)

Vesti iz Kidričevega

DS TGA sprejel pravilnike

V petek, 23. XII. 1966, je delavski svet tovarne glinice in aluminija sprejel nekatere važne akte. Šlo je za statut ter pravilnik o delovnih razmerjih in pravilnik o varstvu pri delu, katerega so organi samoupravljanja sprejeli že prej. Predtem so o omenjenih pravilnikih razpravljali tudi SPDE, ki so soglašali s predloženim aktom. Člani delavskega sveta so razpravljali o nekaterih pripombah in predlogih ter jih v glavnem tudi sprejeli. Organi samoupravljanja so razpravljali tudi o pravilniku o strokovnem izobraževanju ter o poslovniku delavskega sveta, ki je bil v obravnavi že od 29. septembra 1966 ter v predpisanem roku ni bilo nobenih pripomb. Po obravnavi pripomb, ki so bile dane k predlogu pravilnika o strokovnem izobraževanju in katere je DS tudi v celoti akceptiral, je DS enoglasno potrdil vse predložene pravilnike, ki prično veljati pet dni po sprejetju.

Cepljenje proti gripi!

Zdravstveni dom Kidričevo je v letošnjem letu ponovno predlagal TGA, da se izvede cepljenje proti gripi. O predlogu zdravstvenega doma je razpravljal tudi upravni odbor podjetja in sklenil, da je treba tudi v letošnjem letu cepiti člane delovnega kolektiva proti gripi. Istočasno je upravni odbor predlagal delavskemu svetu, da odobri polovico sredstev za stroške cepljenja proti gripi, ki znašajo 6,30 N din za osebo, drugo polovico pa bo plačal Komunalni zavod za socialno zavarovanje Maribor. Dosedanji podatki zdravstvene službe govorijo v prid cepljenju proti gripi, saj se glede nanj odstotek obolenj za gripo vedno znižuje.

Zelo uspela prireditev

V nedeljo, 18. decembra 1966, je bila v dvorani restavracije TGA v Kidričevem mladinska oddaja »Pokaži, kaj znaš«, ki jo je organiziralo DPD Svoboda Kidričevo. Nedvomno je ta priljubljena oddaja tudi v celoti uspela, kar je tudi najbolj dokazovala prepolna dvorana v restavraciji. Na odru so se vrstili nastopajoči ter poskušali osvojiti nagrado in lepo uvrstitev. Bučni aplavzi gledalcev so dali slutiti, da bo borba za naslov najboljšega res težka. Nedavna telovadna akademija in ta oddaja sta pokazali, da se stanovalci naselja in okolice navdušujejo za take oddaje.

Skrb za delavce v zimskem času

Odkar so bili ukinjeni avtobusni prevozi delavcev v tovarno in nazaj, je bilo treba nekaj ukreniti v zimskem času za vse tiste delavce, ki so precej oddaljeni od svojega delovnega mesta. Glede na to bi naj določili cene za ležišča v samskem domu za tiste delavce, ki v zimskem času ne morejo priti na delo z lastnimi prevoznimi sredstvi. Delavski svet naj bi določil za zimsko sezono 1966/67 ceno skupnim ležiščem v samskem domu na 20 N dinarjev mesečno.

Za ali proti samoupravljanju?

V torek, 20. decembra 1966, je bila sklicana konferenca samoupravljavcev tovarne glinice in aluminija v Kidričevem. Verjetno je le malokdo pričakoval, da bo prav ta konferenca doživela popoln polom in da je sploh ne bo, ker se je odzvalo vabilu le 68 članov delovnega kolektiva in od tega le 21 iz uprave. Trenutno je vključenih v organe samoupravljanja nad 500 članov kolektiva. Glede na to je vsekakor umestno vprašanje, kje so vzroki za tako slabo udeležbo. Službeno je bilo zadržanih tega dne okrog 123 članov organov samoupravljanja, toda kaj je z ostalimi 309 člani, če izvzamemo tistih 68, od katerih pa tudi niso bili vsi člani samoupravnih organov? To je vsekakor porazna ugotovitev, ki ne dela prav nobenega ugleda delovnemu kolektivu.

Pomoč za pripravo praznovanja novoletne jelke

Na svoji zadnji seji v letošnjem letu je delavski svet TGA med drugim obravnaval tudi prošnje nekaterih šol, ki so zaprosile kolektiv, da jim po svojih možnostih pomaga pri pripravah na praznovanje ob novoletni jelki. Upravni odbor je menil, naj bi DS odobril denarno pomoč predvsem tistim šolam, nad katerimi ima patronat. Tako so odobrili osnovni šoli Žetale 3.000 N din, osnovni šoli Leskovec 2.000 N din ter društvu prijateljev mladine Kidričevo 3.000 N din. Osnovni šoli Ptujska gora je odobril 200 N din, ki so jih potrebovali za kritje stroškov ob sprejemu pionirjev v mladinsko organizacijo. Delavski svet je tudi sklenil odobriti Pokrajinskemu muzeju v Ptuju dotacijo v znesku 35.000 N din za ureditev razstavnega paviljona v Ptuju.

F. M.

Bratje veseli vsi, pesem zapojmo si . . .

Muhičev družinski zbor za novoletne praznike

Gorišničani so si zamislili nekaj novega

K mnogim oblikam novoletnega praznovanja na ptujskem polju bi morali prišteti še novo obliko, ki si jo je zamislila in 2. januarja 1967 zvečer izvedla družina Muhič iz Gorišnice pri Bezjakovih v Gorišnici (Na Moti).

Družina Muhič je imela namen doseči s tokratnim snidenjem vseh družinskih članov pravo družinsko zbližanje štirih rodov, ki se vsi medsebojno niti niso najbolj poznali, in da bi se vsi skupaj zbrali okrog še krepke, 78 let stare matere Marije Muhič, tašče, babice in prababice, ter da bi se skupno z njo veselili začetka novega leta 1967.

Na to snidenje so bili povabljeni poleg matere Marije Muhič trije sinovi Franc, Ivan in Vladko (Alojz in Jože sta padla v vojni), pet hčera Terezija, Elizabeta, Marjeta, Ivana in Marija, štiri snahe sinov, pet mož hčera, 16 vnukov in 20 vnukinj, devet mož in žena vnukinj in vnukov ter enajst pravnukov, skupno torej 74 ljudi starosti od pet dni do 78 let. Med sinovi je najstarejši Franc, med hčerami pa Terezija. Skupno je bilo dvanajst otrok. Dva sta umrla, dva padla v vojni (Alojz je bil partizan), osem pa je živih. Oče Ivan je umrl pred desetimi leti. Če bi prišli še sorodniki Bezjakovih, bi bilo vseh nad sto.

Vesela mladina okrog Muhičeve babice

Mati Marija Muhičeva je dejala, da so bili to zanjo v življenju najlepši dnevi, ko je videla okrog sebe zdrave in močne hčere in sinove. Ob stalni skrbi za je skupno s skrbnim možem pokojnim Ivanom Muhičem sta skoraj pozabljala na težave in skrbi s kmetijstvom in gostilno. Na kmetiji so jima pomagali sovaščani, ko pa so zrasli otroci, so morali hitro prijeti za delo in opraviti glavno delo sami. Nekdaj je bilo teže za kruh in za vse, kot je danes, zlasti v družinah z več otroki, predvsem pa tam, kjer je bilo dosti želodčkov na malo pridelka. Ljudje so si morali vedno medsebojno pomagati. Bile so suše in toča in nad živino je prišla poguba. Danes, v novem času, matere drugače zdravijo otroke, kot so jih nekoč, in tudi za živino in polje se drugače skrbi. Človek je moral prijeti za vsako delo, premagati vsako težavo, preboleti vsako bolečino in pomagati, kjer se je le dalo.

Na vprašanje, kaj je posebnega za Muhičevo družino, so Muhičevi odgovorili, da so vsi hodili v šolo v Gorišnico, da so vsi ostali v domačih vaseh, v Gorišnici, na Forminu, v Mali vasi, v Moškanjcih, na Gomili, v Ptuju, v Zagajičih in v Kidričevem. Sin Alojz je odšel v jugoslovansko vojno akademijo in je bil edini iz družine Muhič, ki ga je odnesla življenjska pot v širni svet. Za sedaj še iz družine Muhič nihče ni odšel za zaslužkom v tujino, ker imajo doma še dovolj dela kot kmetje. Vladko pa kot uslužbenec.

V veliki sobi pri Bezjakovih so bile mize ob zidovih, v sredini pa prostor za ples mladih. Za hrano in pijačo so poskrbeli vsi povabljeni. Vsaka gospodinja je prinesla na mizo kaj dobrega, Alojz Bezjak, eden izmed Muhičevih zetov, pa je skrbel za pijačo. Franc je imel nagovor. Spomnili so se z enominutnim molkom preminulih. Potem je bilo v sobi zelo živahno. Bolj so se slišali mladi glasovi; njihov vrisk in krik večjih in najmanjših se je zlival v mešanico, ki je običajna na zboru množice. Potem so vsi zapeli kot pravi mešani zbor in zapeli so celo vrsto lepih narodnih pesmi. Niso po naključju dobri pevci, saj pojejo nekateri v gorišniškem zboru.

Prababica Marija Muhič ni bila niti minuto sama. Pravnučki so se kar menjavali pri njej, saj je vsak hotel vsaj za minuto posedeti v njenem naročju. Njihove mamice so srečne gledate ta prijetni prizor ob srečanju štirih rodov zdravih, veselih ljudi, ki so pustili vse skrbi doma in so se vsaj za nekaj ur zbrali Na Moti, kjer jim je bilo prav lepo do zore.

VJ.

Bilo je živahno in veselo in tako lepo naj ostane

(Nadaljevanje z 2. strani)

Čestitke, spominčki, darila in dobre želje nam bodo ostali, kot nam je ostalo delo, in vsak dan znova se bo ustavil pogled na njih, spomin na novoletne dni bo ostal in iz dneva v dan bomo upali, da bo vse tako lepo in prijetno, kot smo si ob novem letu želeli. In kot smo bili ob novem letu veseli, da nismo sami, da so okrog nas vedno tisti dobri ljudje, ki se nas spominjajo, ki nas spremljajo in se zanimajo, kaj delamo, kako živimo, kakšne težave imamo, kako smo zdravi in tako dalje, tako smo sedaj veseli tega, da nismo sami, tega se veselimo vsak dan znova, enako kot sonca, ki nas zjutraj najde in nas spremlja do večera.

In sedaj bo teklo življenje zopet kot po navadi, po dnevih dela dan počitka, za zimo spomlad, potem poletje, jesen in zopet zima. Tudi v tem stalnem ponavljanju je nekaj enako lepega, kot so novoletne čestitke, saj prihaja za težkim vedno lepo, za hudim tudi sladko.

Naj nam bo torej vsak dan tako srečno in veselo, kot so nam želeli naši domači, prijatelji in znanci za vse dni leta 1967.

VJ

Elektrokardiogram kitovega srca

Biologi so mnogo let brez uspeha poskušali raziskati delovanje kitovega srca. To pa se je pred nedavnim posrečilo dvema ameriškima kardiologoma. Dvajsettonskega kita so ujeli ter ga odvlekli do kalifornijske obale, kjer so ga privezali h kitolovki. Nato so mu pričvrstili elektrode in napravili kardiogram.

Pa pravijo,

Pa pravijo in dvomijo v učene besede, ki razlagajo pogubne posledice alkohola na človeško potomstvo, da so namreč otroci alkoholikov telesno in duševno težko prizadeti, da so slabotni, bledi in manj odporni proti boleznim in umsko slabše razviti, pogosto celo slabe pameti. Pogovarjajo se o družinah, ki jih gospodarjeva strast za alkoholom spravlja v propast. Menijo se o otrocih iz teh družin in jih primerjajo s svojimi, ki so tako srečni, da so se rodili pod dobro streho treznega očeta.

Tam pri nas vsi poznajo sosedove in vedo, kako je pri njih. Gospodarjeve pijane kletvice in strahotno umazani izrazi so vsakdanja hrana njegovih bednih otrok. Pridejo noči, ko morajo skupno z materjo pobegniti čez prag in prenočiti v listnjaku ali pri dobrih ljudeh.

Ali smo že kdaj pomislili, s kakšnim srcem gredo ti otroci po taki noči v šolo?

Oni dan pa je tako naneslo, da se je učiteljica pogovarjala z učenci o sedanjih zimskih večerih, kako jih preživljajo, kaj delajo, s čim se ukvarjajo, kaj jim je najlepše. Koliko so znali povedati ti naši ljubi otroci! Naj napišejo še lep spis! Seveda! Zimski večer pri nas doma.

Zamislile so se otroške glave in pisala so stekla po papirju.

Kaj pa Tonek? Le slabotni sosedov Tonek je strmo gledal predse in ni začel pisati. Kaj mu neki je?

»Piši, Tonek! Napiši lep spis, saj veš!« se je sklonila učiteljica k njemu.

»Ne znam ga napisati! Pri nas nimamo zimskih večerov, ker je naš ata pijan in nas tira od hrama,« je skozi solze bruhnilo iz otroka.

Kakšna izpoved! Kakšna obsodba lastnega očeta! -a-

Z dedkom Mrazom se otroci radi fotografirajo

Sestanek mladinskega aktiva Miklavž pri Ormožu

Na sestanku mladinskega aktiva 29. decembra 1966 so mladinci razpravljali o reorganizaciji Zveze mladine, o odnosu v aktivu, o sodelovanju mladine z drugimi organizacijami, o programu dela za leto 1967 ter o problemu prostora.

V aktivu so sklenili, da bodo v prihodnje pričeli z novimi metodami dela. Ugotavljajo namreč, da na vasi izumira kulturno-umetniška dejavnost, ki je bila včasih v veliko zadovoljstvo vseh občanov. Da bi preprečili nadaljnje zanemarjanje te dejavnosti, bodo v letošnjem letu pripravili dramsko delo. Prirejali bodo športna tekmovanja, skupne ekskurzije z drugimi aktivi, sodelovali bodo v mladinski delovni akciji v Ormožu in tekmovali za najboljši aktiv. V prihodnje bo aktiv skušal tesneje sodelovati z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, saj bodo po njihovem mnenju le tako lahko uresničili svoj program dela in našli svoje mesto. Kljub veliki aktivnosti pa nimajo primernega prostora za sestajanje in za drugo aktivnost. Sestajajo se v stari kino dvorani. Po izjavi predsednika občinskega komiteja ZMS Ormož Franca Poliča bo ta problem v prihodnje zadovoljivo rešen, saj bodo skupaj z občinskim odborom SZDL Ormož uredili primerno sobo, kjer se bodo lahko sestajale razen mladine še druge organizacije.

V puščavi

Samum je zamedel vse sledi v puščavi s peskom. Potnik je s težavo našel pot do kolibe na koncu oaze in vprašal Arabca, ki je sedel pred njo:

— Povej mi, kam naj grem, da bi prišel v oazo Kufra?

— Pojdi tod naravnost, v četrtek pa zavij na levo!

Nad 250.000 litrov mleka za prehrano

Tudi v Ormožu kontrola mleka po novih predpisih

kriteriji kontrole zelo strogi

Kako vpliva spremenjen odlok o premijah za kravje mleko v letu 1966 na ormoške živinorejce je povedal za »Tednik« inž. MARTIN HABJANIČ.

KK Ormož ima 21 zbiralnic mleka, v katere nosi mleko 158 kmetov, ki so sklenili kooperacijske pogodbe za prodajo mleka. V letu 1966 je na ormoškem območju odkupljenih 250 tisoč litrov mleka. Mleko odpelje iz zbiralnic ptujska mlekarna s svojim avtomobilom vsak dan. Zaradi določanja odstotka tolšče v mleku, ki ga opravlja mlekarna neodvisno od vpliva proizvajalcev, večkrat nastanejo nepotrebni spori. Odkup mleka je naraščal skozi celo leto. V januarju je bilo odkupljenih 18 tisoč litrov mleka in se povzpelo na 37 tisoč litrov v novembru. Na porast količine mleka je vplivala v prvi vrsti ugodna cena 95 starih dinarjev za liter, ki je vplivala tudi na porast plemenske črede pri govedu.

Z izdajo republiškega predpisa z dne 13. oktobra se je stanje bistveno spremenilo. Prišel je popravek odloka za uveljavljanje premije pri odkupu kravjega mleka. Premije po tem odloku se plačujejo samo za mleko, za katero je pri razbarvanju metilenskega barvila potrebnih najmanj 20 minut, in to v času do 31. oktobra, od prvega novembra pa najmanj dve uri. Pogoj iz gornjega odstavka ugotavlja občinski veterinarski inšpektor v zbiralnicah pred odvozom mleka v mlekarno, ki izda potrdilo, ali mleko izpolnjuje predpisane pogoje ali ne. To potrdilo mora priložiti premijski upravičenec pri izplačilu.

Prvi rezultati nove higienske kontrole o čistoči mleka iz vzorcev, kis o jih vzeli dvakrat na mesec, so porazni. V oktobru ni ustrezalo mleko na petih zbiralnicah, v novembru pa na petnajstih od enaindvajsetih. Ker mleko ni ustrezalo predpisom, so kmetje dobili okoli 20 starih dinarjev manj za liter mleka, kot drugi, katerih mleko je zadovoljilo pogoje higienske kontrole. Če bo šlo tako naprej, bo higienska kontrola onemogočila prodajo mleka s strani kmetov, ki se bodo preusmerili v pitanje, kar bo zmanjšalo število krav molznic in ponudbo mleka na trgu.

V zadrugi menijo, da je republiški odlok prestrog, saj zahteva ureditev razmer v krajšem času od enega meseca, kar v praksi ni izvedljivo. Ta prehod bi moral trajati najmanj leto dni. Le v tem času bi uspeli izvesti vse ukrepe in urediti higiensko stanje pri molži in prometu z mlekom pri proizvajalcih.

Zadruga dobiva premijo od prodanega mleka, in sicer 10 S dinarjev za liter, kar znaša letno 2,5 milijona S dinarjev. S tem je obvežna izvajati gospodarsko kontrolo nad kravami, ki so obsežene v kooperacijsko proizvodnjo za prodajo mleka. Cilj te kontrole je, da vpliva gospodarska organizacija na izboljšanje kvalitete plemenske črede in zamenjavo pasme pri kmetih. V ta namen so bile tudi analize vzorcev mleka, ki se jemlje trikrat v laktacijski dobi. Za vse to so porabili premijo 10 S dinarjev pri litru.

V ormoškem kombinatu sprašujejo, ali je pričeto delo imelo sploh kak smisel? Opustili bodo nadaljnjo kontrolo, ker ne bo sredstev za to dejavnost.

Z. R.

Psihiatrični oddelek ptujske bolnišnice v Ormožu že deluje

Bolnišnica v Ormožu je bila ustanovljena 1898. leta. Ustanovil jo je križarski red. Do leta 1948 je to bila splošna bolnišnica, po tem letu pa je bila bolnišnica za tuberkulozo za vso Slovenijo. Zadnja leta pa so se v njej zdravili kronični tuberkulozni bolniki za ožje območje vzhodne Slovenije.

Zadnja leta je tuberkuloznih obolenj vedno manj. Precej se zdravi tuberkuloza tudi dispanzersko. Tako je postelj za tuberkulozne bolnike v Sloveniji preveč. Na drugi strani pa jih manjka za duševne bolnike. Več kot za polovico bolnikov jih primanjkuje, posebno na področju vzhodne Slovenije, ker je do sedaj bilo le okoli 300 postelj skupaj v Vojniku in Mariboru. Zato je bilo sklenjeno, da se ormoška bolnišnica spremeni v psihiatrično ustanovo in se kot oddelek priključi ptujski bolnišnici. Prvega oktobra 1966 so se pričela preureditvena dela. V začetku novembra prejšnjega leta je bila tretjina stavbe že sposobna za sprejem bolnikov. Tega dne so začeli sprejemati prve bolnike. Do konca februarja bo pripravljenih 140 postelj. Oddelek bo sprejemal duševne bolnike, vključno alkoholike. Na oddelku ni nobenih rekvizitov, za katere menijo, da so potrebni, kot so mrežnice, ovirnice in podobno. Po sprejemu bolnika ga pomirijo z zdravili. Takoj ga zaposlijo v delovni terapiji, da ne pride iz življenjskega ritma, ki ga je bil prej vajen. Težišče zdravljenja je predvsem na razgovorih bolnika z zdravnikom in razgovori zdravnika s skupino bolnikov. Ves čas skušajo bolnika zaposlovati, zato je tudi v popoldanskih urah ves čas posvečen razvedrilu — raznim družabnim igram, televiziji, enkrat tedensko filmu ipd. Tako bi naj oddelek služil kot začasno zavetje za vse, ki so v svojem življenju prišli vsaj za bolnike do nepremostljivih ovir. Tu jim je treba pokazati pot iz njihove notranje zagate in jih usposobiti za koristno in osrečujoče življenje v družbi. Da bi ta oddelek lahko čim uspešneje deloval, bosta ustanovljeni tudi psihiatrični ambulanti v Ormožu in Ptuju. Spremljali bosta bolnike po odpustu z oddelka. V pomoč bosta tudi splošnim zdravnikom pri njihovem delu.

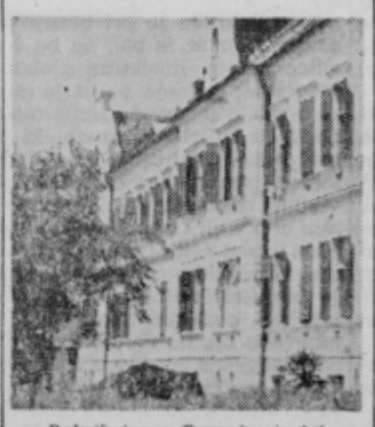

Bolnišnica v Ormožu je bila pred leti obnovljena

Psihiatrični oddelek je prevzel vse osebje prejšnje bolnišnice za TBC, ki se privaja na novo delo. Ko bo oddelek delal z vso zmogljivostjo, bo imel štiri zdravnike. Za sedaj sta le dva, od teh je le predstojnik oddelka specialist. Že spomladi prideta še dva specialista.

Z odprtjem tega oddelka se bo vsaj delno zadostilo potrebam po psihiatričnih posteljah na tem območju in ne bo treba več čakati cele mesece za sprejem bolnikov v druge bolnišnice.

ZR

Osebna kronika

RODILE SO:

Marija Gajser, Dravinjski vrh 58 b — Heleno; Ivana Žižek, Vumpah 4 — Ivana; Ivana Zelenik, Nova vas 16 — Vero; Elizabeta Korošec, Placar 53 — Vlasto; Marija Jurgec, Gradišče 21 — Branka; Jožica Zavec, Mariborska 29 a — Romana; Elizabeta Strucl, Sedlašek 94 — Ivana in Štefko; Julijana Stubičar, Cvetlin 58 — Štefana; Terezija Kotolenko, Vošnjakova 1 — Suzano; Marija Mohorko, Podlehnik 44 — Tatjano; Terezija Ivanuša, Loperšice 27 — Pavlo; Alojzija Bedenik, Dežno 25 — Štefko; Irena Rantaša, Hraševski vrh 17 — Ireno; Antonija Ozmec, Hermanci 31 — Silvo; Angela Hrga, Dragovič 2 — deklico; Ivanka Tkalec, Kidričevo 22 — Nevenko; Vera Forstnerič, Gajevci 9 — Ireno; Marta Tumpej, Lovrenc 57 — dečka; Terezija Letonja, Kicar 37 — dečka; Marija Žirovnik, Majski vrh 56 — Silva; Anica Džorđževič, Slov. trg 5 — Aleksandra; Ana Kolednik, Slatina 32 — dečka; Marija Pajtler, M. Sobota, Aškerčeva 2 — Smiljano; Ana Hvalec, Veliki Brebrovnik 51 — Marjetko; Melita Sevšek, Kidričevo 64 — Igorja; Marija Lepenik, Zagrebška 76 — Darjo; Ana Skaza, Slatina Radenci 78 — Tatjano; Zagorka Džorđževič, Ljutomerska 200 — Zorana; Ljudmila Jelen, Gorca 70 — dve deklici; Ana Petrovič, Dravci 1 — dečka; Marija Horvat, Zagrebška 54 — dečka; Marija Rožman, Vučja vas 33, Ljutomer — dečka; Marija Šabeder, Borovci 37 — deklico; Ivanka Ljubec, Markovci 48 — Silva; Terezija Šimenko, Pobrežje 65 — Mirka; Vilma Antolič, Vinski vrh 64 — deklico; Štefka Golob, Grajenščak 19 — deklico; Marija Šerc, Trubarjeva 5 — Jelko; Marija Horvat, Brunšvik 59 — Melito; Veronika Svenšek, Sedlašek 14 — Dušana; Justina Maroh, Majski vrh 16 — deklico.

POROKE:

Franc Radoha, Nedelica 105, in Marija Jaušovec, Rogozniška 6; Adolf Divjak, Koroška 5, Maribor in Katarina Skaza, Krčevina pri Ptuju 17; Milan Ciglar, Naselje bratov Reš 32, in Marija Hercog, Muršičeva 10, Anton Zadravec, Kidričevo 8, in Jožica Kolednik, Kidričevo 5; Franc Vavpotič, Gorca 56, in Elizabeta Kokol, Mestni vrh 55; Franc Sinkovič, Vrbje 80, in Ljudmila Kranjc, Vrbje 80; Vincenc Iljevec, Aškerčeva 9, in Ida Rogina, Gregorčičev drevored 8; Viktor Peternik, Cankarjeva 9, in Marija Polajžar, Prešernova 23; Milivoj Boškovič, D. Lendava, VP, in Ernestina Kostanjevec, Maribor, Grizoldova 23; Janez Filipič, Zelenikova 2, in M...ija Kranjc, Cesta dr. Jožeta Potrča 9.

UMRLI SO:

Barbara Trafela, Zagrebška 34 b, rojena 1894, umrla 28. decembra 1966; Marija Rudl, Jiršovci 74, rojena 1901, umrla 29. decembra 1966; Alojz Ranfl, Lackova 8, rojen 1901, umrl 3. januarja 1967; Franc Samprl, Spuhlja 28, rojen 1894, umrl 3. januarja 1967.

Danes in jutri

KINO GORIŠNICA

8. januarja — jugoslovanski film SAŠA.

KINO PTUJ

6., 7. in 8. januarja — poljski barvni kinemaskopski film FARAON (I. del);

10. in 11. januarja — poljski barvni kinemaskopski film FARAON (II. del);

12. januarja — jugoslovanski film DEKLICA.

LUNINE SPREMEMBE IN VREMENSKA NAPOVED za čas od 7. do 14. januarja 1967

Mlaj bo v torek, 10. januarja, ob 19.06. NAPOVED VREMENA: okrog 8. januarja so možne snežne padavine. Od 11. januarja dalje bo spremenljivo vreme (vetrovno, dež in sneg). Ptuj s širšo okolico bo kot ponavadi odnesel lepi konec vremena. Veter bo v nekaterih krajih prešel v pravi vihar.

Alojz Cestnik

Objave in oglasi

AMATERSKI RADIO — 5-CEVNI v dobrem stanju prodam. Vprašajte pri prodajalcu časopisov pred magistratom v Ptuju.

KROŽNO BRANO za traktor ali vprego za 550 novih dinarjev ter dve leti staro žrebico, odličnega plemenskega porekla, za 3700 novih dinarjev prodam. M. Hrga, Ritmerk, pošta Podgorci.

MOTORNO KOLO »panonija« prodam ali zamenjam za dobro ohranjen moped ali »primo«. Ivan Kmetec, Vareja 52, p. Videm.

1,20 HA POSESTVA (vinograd, sadovnjak in gozd) in hišo — podkleteno, s cisterno in vinske sode v dobrem stanju prodam. Satler, Sedlašek 18, p. Podlehnik.

KUPIM ROČNO MLATILNICO. Franc Klinger, Borovci 3, p. Markovci.

IŠČEM PRAZNO ali opremljeno sobo v Ptuju ali v bližnji okolici. Naslov v upravi.

POMARANČA – VIR ZDRAVJA

Pomaranče — plodovi s prijetno aromo in osvežujočim kislosladkim okusom — nimajo samo visokih bioloških lastnosti, temveč so tudi zdravilne.

Pomaranča vsebuje pretežno sladkorje, kót sta fruktoza in glukoza. Znano je, da so fruktoza in glukoza, ki sta v sadju in jagodah, kot tudi laktoza v mleku najbolj zaželene oblike sladkorja v prehrani starejših ljudi. Po ugotovitvah delujejo ti sladkorji zelo ugodno na delovanje črevesja s tem, da zatirajo škodljive mikrobe in varujejo človeka pred zamaščenostjo. Vsebujejo mnogo celuloze, ki pa ni balast, temveč zelo koristna snov, ker pomaga normalizirati prebavo in ovira gnilobne procese v črevesju. Ugotovljeno je tudi, da pospešuje celuloza odvajanje viškov holesterina iz organizma.

Nič manj važne pa niso pektinove snovi, ki so povezane s celulozo. Te snovi zboljšujejo delovanje črevesja, zmanjšujejo razvijanje plinov ter zmanjšujejo vsrkavanje škodljivih snovi.

Pektinove snovi vsebuje tudi sadje in zelenjava. Včasih so domnevali, da so najboljši vir teh snovi jabolka. Sedaj pa je ugotovljeno, da so najboljši vir teh snovi pomaranče, ki presegajo jabolka in vse druge plodove v tem pogledu. (V mehkem delu pomaranče jih je 12,4 %, v zunanji skorji 15,9 % in v notranji beli plasti skorje 38,8%.) Zaradi tega ni dobro zavreči pomarančine lupine, mnogo bolje je, da jo dodamo h kompotu ali kako drugače uporabimo.

Pektine glede na to, da vsebujejo mnogo snovi, ki ob prisotnosti vode, kisline in sladkorja tvorijo žele, na široko uporabljajo v industriji slaščic. Lastnost tvoriti žele je odvisna od količine metilnega alkohola v pektinski snovi, njegova aktivnost v organizmu pa od aktivnosti v pogledu tvorjenja želeja. V tem pogledu je najboljši pomarančni pektin. V pomarančah ga je 11,6 %, v jabolkah 10,5 %, v breskvah 9,5 % in v ribezu 9,3 %.

Pomaranče vsebujejo tudi organizmu zelo potrebno lipotropno snov — inozit. Dragocenost pomaranče je v tem, da njene lipotropne snovi ne škodujejo celo pri takšnih obolenjih, ko se je treba izogibati hrane, ki je bogata na teh snoveh.

Znano je, da pravilno razmerje vitaminov C in P krepi krvne žile in povečuje njihovo elastičnost. Ni pa treba poudarjati, kako je to važno za ljudi v letih, ki imajo najpogosteje že spremenjeno ožilje.

V naslednji tabeli vidimo razmerje med količino vitaminov C in P v nekaterih proizvodih:

Proizvod	vsebina v mg na 100 gr vit. C	vit. P
pomaranča	40	600
limona	40	750
črni ribez	300	500
sliva	5	50
korenje	9	10—40
zelje	30	60—100
krompir	10	25—40
paradižnik	40	50—70
solata	30	80—100
zeleni grah	25	40—80

Iz tabele je razvidno, da prekaša pomarančo po količini vitamina P le črni ribez. Razen tega je znano, da je vitamin C zelo nestalna snov, ki se hitro razkraja in da se le v pomarančah dolgo časa ohrani.

Pomaranče so tudi vir mineralnih soli, posebno kalija, kateremu pripisujejo sedaj velik pomen kot sredstvu, ki pospešuje odvajanje tekočin iz organizma. Železa vsebujejo pomaranče manj kot jabolka. Organske kisline, posebno limonino, organizem neobhodno potrebuje, ker sodelujejo v nekaterih biokemičnih procesih.

M. P.

Pionirska tribuna

Praznik naše armade

25 let je, kar je bila ustanovljena prva enota jugoslovanske armade. Tekom štirih let osvobajanja naše domovine je postala trdna vojska.

Po vojni se naša armada ne bojuje več, temveč vzgaja in uči svoje pripadnike, da bodo v primeru potrebe nadaljevali tradicije narodno osvobodilnega boja.

V okviru 25-letnice naše armade smo zastopniki pionirjev ptujskih in okoliških šol obiskali ptujsko garnizijo. Sprejel nas je komandant Hugo Tomac. Čestitali smo mu ob prazniku in izročili darila, hkrati pa smo prosili, naj naše želje in čestitke prenese vsem vojakom. Nato smo si ogledali prostore v vojaških zgradbah. Morava poudariti, da smo bili presenečeni nad čistočo v spalnicah. Vse je bilo kot v škatlici. Med drugim so nam pokazali tudi nekaj orožja. Pionirji med nami so najbrž pri tem obisku razmišljali o času, ko bodo morali oni obleči vojaško suknjo.

Razgledu je sledila zakuska. Ob obloženi mízi smo se živo pogovarjali. Komandant nam je pripovedoval o svojih doživetjih iz vojne in mi smo ga pozorno poslušali. Rad je odgovarjal tudi na naša vprašanja. Zanimalo nas je življenje vojakov.

Njihovo življenje pravzaprav ni lahko. Vojak mora rano vstati ker ga čakajo vsakdanja opravila, ki jih je kar precej. Dan se začne s pospravljanjem in čiščenjem ter z jutranjo telovadbo. Marsikateremu ta telovadba preseda, toda telo je potrebno zjutraj razgibati. Po jutranji telovadbi je zajtrk in verjamemo, da vojakom ta po temeljitem razgibavanju dobro tekne. Po zajtrku odidejo vojaki na svoje vaje. Te imajo do kosila, ki mu sledi počitek, ki je za spanjem drugo najboljše vojaško opravilo. Potem imajo nekaj prostega časa. V tem času vojaki pišejo pisma, igrajo šah ali se ukvarjajo s športom. Potem pa se začne šola. V učilnici so klopi, pa tudi tabla. Precej vojakov se nauči med službo v kadru kakšne obrti ali česa drugega. Pred večerjo gledajo vojaki televizijski program. Trobenta jih spravi v postelje.

Takšen je dan za dnevom. Komandant je naročil ob slovesu pozdrave vsem pionirjem. Tako izpolnjujeva njegovo naročilo.

Lidija Pešec in Branko Radulovič
7. r. osn. šole Franca Osojnika
Ptuj

Gledališko življenje

Gledališka igra je bila tako slaba, da se igralci niso upali pojaviti na odru, če jih je bilo manj kot trije, da bi obdržali premoč, če bi bile težave z gledalci prevelike.

Rekordno leto mrkov

1935. leto je bilo najbogatejše leto z zatemnitvami. Tega leta je bilo pet sončnih mrkov in dva lunina. Ta rekord bo ponovljen 1972. leta, ko bodo štirje sončni in trije lunini mrki.

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

Franca Vauda

invalidskega upokojenca

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, znancem in prijateljem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili k njegovemu poslednjemu domu.

Prisrčna hvala zdravnikoma dr. Neudauerju, dr. Korperju ter medicinski sestri tov. Planinčevi za nesebično pomoč in lajšanje bolečin do njegove zadnje ure.

Posebna dolžnost se nam je zahvaliti podjetju za komunalno dejavnost Ptuj in njegovemu direktorju Francu Primcu, SZDL IV. terena, govornikoma Kvasu in Domanjku, društvu upokojencev iz Rogoznice za udeležbo s praporom, železničarskemu pevskemu zboru, mestni godbi na pihala ter kolektivu nadzorstva proge Ptuj I. za številno udeležbo.

Topla in prisrčna zahvala vsem darovalcem vencev in cvetja ter za izraze sožalja.

Zalujoči: žena Krescencija, sinova Franc in Ivan, vnuka Stanko in Jožica ter snahi Fanika in Tinka

ZAHVALA

Ob tragični, nenadomestljivi izgubi našega srčno ljubljenega moža, očeta, sina, zeta in brata

JOŽETA ZELENIKA ml.

iz Doliča 31 pri Desterniku

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh dneh lajšali težke ure. Posebna zahvala vsem znancem in sorodnikom, ki so nam izrazili sožalje in pokojniku darovali obilo cvetja in vencev.

Zahvala g. duhovniku domače fare, duhovnikom iz Juršinc, Trnovske vasi in Vidma pri Ptuju za spremstvo na pogrebu. Domačemu g. župniku prisrčna hvala za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Zahvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Prosimo tihega sočustvovanja!

Zalujoči: žena Marija, hčerka Zdenka, starši, brat in sestra ter drugo sorodstvo

Univerzalni koledar

Ali veste, da niso vsi narodi sveta danes v 1967. letu? Na primer v Iraku in v Afganistanu so stopili 7. julija lani v 1380. leto, v Abesiniji pa 12. septembra v 1953. leto. Na Japonskem imajo sedaj 2620. leto, v Indoneziji pa 1892. leto.

Na zemeljski krogli je nekaj desetin koledarjev. Da bi določili datum v tem ali v drugem koledarju, je potrebno komplicirano preračunavanje.

Že pred davnim časom pa so znanstveniki začeli razmišljati o uveljavitvi enotnega svetovnega koledarja. Trenutno je predlog za ta enotni koledar že izdelan in ga obravnava pristojna organizacija Združenih narodov.

V novem enotnem koledarju bodo posamezni dnevi v tednu ob istem datumu. Oštevilčenih bo zaznamovan v koledarju z 30. decembrom in 1. januarjem bo zaznamovan v koledarju z eno izmed črk ali kako drugače in bo po vsej verjetnosti praznik.

Nova hipoteza o Stradivarijevih violinah

Mnogo znanstvenikov si je že razbijalo glavo nad skrivnostjo Stradivarijevih violin. Lep zvok njegovih violin doslej namreč še vedno znanstveno ni pojasnjen.

70-letni inženir in mojster za violine dr. Heinrich Knopf iz Rosenheima v Zahodni Nemčiji misli, da je vzrok lepega zvoka Stradivarijevih violin v lepilu, s katerim je ta veliki mojster violin lepil svoje izdelke. Knopf trdi, da je uporabljal Stradivari lepilo čebel iz porečja reke Pad, v katerem po mnenju Knopfa ni bilo nezaželenih primesi, kot jih vsebuje čebelje lepilo iz drugih območij.

Stroški vojn v zgodovini

Švicarski strokovnjaki so izračunali in objavili statistiko vojnih stroškov vseh vojn v zgodovini. Na osnovi 876.000 podatkov so s pomočjo elektronskega stroja ugotovili, da je v 3200 letih pred našim štetjem živelo človeštvo v miru samo 292 let. Ves ostali čas je bilo 14.513 velikih in malih vojn, ki so zahtevale 3 milijarde 640 milijonov človeških življenj.

ZAHVALA

Upokojenci kolektiva živilska industrija »Petovia« Ptuj se prisrčno zahvaljujemo za pozornost, ki nam jo je izkazal ta kolektiv za letošnje novoletne praznike. Poleg novoletne upokojenske nagrade smo bili zelo veseli skrbi za nas, kar nam dokazuje, da nismo osamljeni, temveč da se nas tudi ob praznikih spomni kolektiv, s katerim smo v času naše zaposlitve delili vse skrbi in težave.

Globoko hvaležni za vse želimo temu kolektivu tudi v bodoče mnogo vsestranskih uspehov.

Upokojenci

Mladinski aktiv Runeč je dobil opremljen prostor

Mladinski aktiv na Runču je bil do nedavnega brez primerno opremljenega prostora za svoje delo in zabavo. V aktivu je večina kmečke mladine, odmaknjene od mesta. Ker imajo veliko volje do dela in organiziranja družbenega življenja, saj se jih je na zadnjem sestanku zbralo kar 50, so občinski komite ZM in krajevne organizacije SZDL iz tega področja skupno z občinskim odborom ZSDL Ormož kupili opremo za sobo v vrednosti 250.000 starih dinarjev. V opremljeni sobi se bo sestajal mladinski aktiv in druge družbeno politične organizacije. Prostor bodo največ uporabljali ravno v zimskih mesecih, ko ni na kmetijah toliko dela. Tu se bodo sestajali, delali in se zabavali ob igranju šaha, branju knjig in časopisov in drugem. Prirejali bodo tudi zabavne večere. Tako bo ta prostor v korist in zadovoljstvo prebivalcem Runča.

Mladinci Runča se zahvaljujejo [illegible]vni organizaciji SZDL Runeč in občinskemu odboru SZDL Ormož za razumevanje in pomoč pri ureditvi prostora.

ZR

[illegible] vseh teh vojn so zna[illegible] več kot 2150 trilijonov švicarskih frankov. Če bi ponazorili to vsoto v zlatu, bi morali izdelati deset metrov debel zlat [illegible] širok 161 kilometrov in dolg 40.190 kilometrov.

Resna zgodba

Kurt Kusenberg:

Pisatelj Sigrist se je preživljal s pisanjem veselih zgodbic. Med pisanjem je čudno kremžil obraz in se tiho smejal predse; tako zabavne so se mu zdele njegove storije. Toda tudi njegove bralce so zabavale in zato je imel Sigrist znosno življenje.

Nekega dne se je naveličal zbijati šale in se je odločil, da bo napisal resno zgobo. To pa ni bilo tako lahko, kakor si je bil mislil, zakaj šaljivo pero je kar samo hotelo kdaj pa kdaj napisati smešno domislico, ki pa ni bila prav nič na mestu. Šele ko si je nabavil nov držalnik, je bilo konec nereda in je z delom lahko nadaljeval.

Pet tednov je pisatelj presedel za mizo, nič se ni pačil, nič smejal, samo vsak dan je napisal dve strani, dokler ni bila resna zgodba končana. Potem je prišel čas, ko je Sigrist po stari navadi prebral prijateljem svojo zgodbo, da bi preizkusil njen učinek. To je storil rad, ker je s tem dobil pregled, ki ga ustvarjalcu, dokler ustvarja, nikoli ne uspe doseči. Povrhu tega je ob tej priložnosti celo zgodbo nekako prvič dojel, ker jo je pisal po kosih, v veliki stiski s papirjem, zavoljo česar mu dogajanje ni ostalo več tako v spominu.

V začetku se je pri branju še zatikal, ker se je bal, da bo častilce vesele literature globoko razočaral; pozneje pa ga je muza osrečila in mu podarila močnejši glas. Prisrčni smeh, ki je prej prekinjal branje, je seveda tokrat izostal, namesto tega je vladala tišina, ki je lahko pomenila dobro ali slabo. Sigrist ni bil eden izmed tistih neznosnih bralcev, ki nenehno pogledujejo svoje poslušalce. Ko pa je po naključju pogledal naokrog, je z nejevoljo opazil, da sta dva njeprebral resno zgodbo, ali pa celo zaradi zgodbe same? Vsekakor pa je bilo res, da je tudi Sigrista zagrabila utrujenost, tako da se mu je glas le s težavo izvijal iz grla in je končno, v nekem posebno dolgem in umetniškem stavku, zamrl. Veke so mu postale težke, rokopis mu je spolzel iz ohlapnih rok na tla. Ker se je zavedal svojega položaja gostitelja in pisatelja, je Sigrist s poslednjimi močmi še zadnjikrat dvignil veke in pogledal okoli sebe; bil je obdan od spečih prijateljev, zato je zaspal tudi sam.

Ne boste nam verjeli, če vam povemo, da je cela družba spala do naslednjega jutra. In vendar je bilo tako! Ko so se prijatelji zbudili in se pretegovali, je sonce že sijalo v sobo; zunaj se je delo že davno začelo. Preudarno, kakor so zmožni le bistroumni ljudje, so takoj ugotovili, kaj je privlačnega v tej zgodbi: Sigristu je uspelo ustvariti delo, ki vsakega bralca ali poslušalca z neubranljivo močjo potopi v najglobljí spanec. Kakšno darilo človeštvu! Novica se je razvedela, Sigristovo zgodbo so natisnili in kmalu se je razširila. Na vsaki nočni omarici, pod vsako blazino je ležala knjižica, ki jegova prijatelja dremala. To ga je trdo prizadelo, vendar tega ni pokazal in je bral dalje. Je bilo to morda zaradi obeh spečih, ki sta že glasno smrčala, ali pa zaradi nevajenega napora, da bi delila spanec. Zdravi in bolni so se uspavali z njo, in kdor je drugemu naredil prijazno uslugo, da mu jo je bral, je dobro storil, če se je prej udobno namestil, kajti nihče se ni mogel ubraniti uspavajočih besed. Razume se, da ni Sigrist postal samo bogat, temveč zelo cenjen dobrodelnik!

Nekaj pa je bilo seveda nenavadno in je marsikomu povzročilo glavobol: nihče ni vedel, kako se zgodba konča, ker do zadnjih strani ni uspelo prodreti nobenemu bralcu. Zdravi ljudje so zaspali že pri prvih straneh, nervozni so vzdržali nekoliko dalje in v primerih zagrizenega nespanca se je bilo mogoče prebiti do polovice zgodbe, do tiste znane 35. strani, za katero so vedeli le izbranci. Da so nekateri prekanjenci preprosto prebrali konec, jim ni veliko pomagalo; takoj, ko so se zbudili, so pozabili vse. Posledica tega je bilo, da so se razširjale o koncu uspavalnega dela nasprotujoče si govorice in Sigrista so z vseh strani nadlegovali, da naj zadevo pojasni iz »prve roke«. Toda Sigrist tega ni storil, marveč je skrivnostno molčal, kar pa mu ni škodovalo. Sicer pa bi tudi sam komaj kaj vedel povedati, ker tudi on ni vedel več kot to, da se zgodba konča z globokim spancem. —

Prevedel Igor Pirc